

Струка (назив):	ШУМАРСТВО И ОБРАДА ДРВЕТА		
Занимање (назив):	Шумар		
Предмет (назив):	ЛОВСТВО		
Опис (предмета):	Стручно – теоријски предмет		
Модул (наслов):	СИСТЕМАТИКА ДИВЉАЧИ		
Датум:	2021. година	Шифра:	Редни број: 01
Сврха			
Модул је развијен са циљем стицања знања о дивљачи, ловству и природи, ширењу љубави према њима, стицање знања неопходних за детерминацију ловне дивљачи, здравственог стања, као и стицање знања из области кинологије и ихтиологије.			
Специјални захтјеви / Предуслови			
Познавање градива из предмета:			
<ul style="list-style-type: none"> - Биологија - Практична настава - Заштита биљака - Дендрологија са фитоценологијом 			
Циљеви			
Овај модул има циљеве да:			
<ul style="list-style-type: none"> - ученици стекну основна знања везано за систематику дивљачи - усвоје практичне погледе на животиљски свијет, његове навике и особине - науче да препознају сродне врсте дивљачи - омогући примјену стечених теоретских знања у радној пракси, - јача свијест о потреби заштите природе и човјекове околине и одговоран однос према раду - заштите и узгајају дивљач, рационално лове и афирмишу друштвену, спортску и привредну дјелатност и економску корист од лова 			
Теме			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Крупна и ситна длакава дивљач 2. Крупна и ситна перната дивљач 3. Болести дивљачи 4. Основе ихтиологије 			

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способен да:			
1. Крупна и ситна длакава дивљач	<ul style="list-style-type: none">- дефинише значај познавања систематике дивљачи- изнесе подјелу дивљачи са законског и ловачког аспекта- наброји врсте дивљачи које се сврставају у крупну односно ситну длакаву дивљач- познаје основне морфолошке особине и животне навике крупне и ситне длакаве дивљачи- наведе послове везане за ловство и ловни туризам- узгаја и пушта дивљач у ловиште	<ul style="list-style-type: none">- разликује начине гласања крупне и ситне дивљачи- прехрани и прихрани дивљач- изгради ловно техничке објекте у ловишту- сакупља одстријељену дивљач, утовара у превозно средство и превози до хладњаче- оцјењује и скида трофеје- скида кожу са главе, откухава и чисти- обрађује трофеје помоћу шаблона- третира прописаним препаратима у циљу заштите од пропадања- погони дивљач- учествује у подизању ремиза- пребројава дивљач	<ul style="list-style-type: none">- показује еколошку свијест и склоност ка природи,- савјесно, одговорно, уредно и правовремено обавља задатке,- испољи позитиван однос према значају очувања и заштите животне средине,- показује одговорност и вјештину у раду,- испољава љубазност, комуникативност, ненаметљивост и флексибилност у односу према сарадницима,- користи стручну терминологију,- развија способност организовања и сарадње у групи,- показује иницијативу и предузимљивост,- уважава заштиту здравља људи и животиња,- разматра и води рачуна о заштити животне средине- развија способност за уредност, поступност и тачност,- показује одговорност за природне ресурсе,- врши избор начина	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none">- навести подјелу дивљачи са ловачког и законског аспекта- навести основне анатомско-морфолошке особине крупне и ситне длакаве дивљачи као нпр.(облик тијела, изглед главе, зуба, рогова, ушију, репа и сл.).- набројати најважније представнике: јелен, срндаћ, дивокоза, козорог,муфлон, дивља свиња, медвјед, рис, дивља мачка, лисица, шакал, вук, зец, видра, куна, јазавац, вјeverица, пух, Бизамски пацов, твор, ласица, видра,- образложити начин и вријеме парења- објаснити дужину бременитости и начин и мјесто доношења потомства на свијет- истаћи значај мира у ловишту- навести области и подручја која највише одговарају одређеној врсти дивљачи- навести штете које наноси у шуми и на пољопривредним имањима- дефинисати мјере заштите од причињавања штета- објаснити начин лова- истаћи значај дивљачи у биолошком смислу

2. Крупна и ситна перната дивљач	<ul style="list-style-type: none"> - дефинише основне морфолошко-анатомске карактеристике крупне и ситне пернате дивљачи - наброји врсте крупне и ситне пернате дивљачи - познаје основне карактеристике и животне навике пернате дивљачи - наведе послове везане за ловство и ловни туризам - узгаја и пушта дивљач у ловиште 	<ul style="list-style-type: none"> - разликује пернату дивљач по оглашавању - проналази гнијезда на тлу, у живицама, на литицама, ријетких и угрожених врста и ставља под заштиту и надзор - прихрањује пернату дивљач у неповољним периодима и годинама - подиже једногодишње и вишегодишње ремизе - обезбјеђује смјештај пернатој дивљачи путем ремиза, смањује штете на пољопривредним културама - познаје микроеколошке услове терена за подизање ремиза - спречава појаву пожара у ловишту 	<p>превазилажења неспоразума у комуникацији,</p> <ul style="list-style-type: none"> - испољи позитиван однос према значају спровођења прописа и стандарда у области ловства, - показује презентацијске вјештине, - испољава способност самосталног рјешавања проблема и самосталност у раду, - одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођава се промјенама у раду и изражава спремност за тимски рад, - испољи позитиван однос према професионално – етичким нормама и врједностима. - отворен је за комуникацију о послу, - комуницира на старном језику - разматра заштиту људи и животне средине у скалду са хигијенским, техничким, противпожарним и другим заштитним мјерама 	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - навести основне анатомско-морфолошке особине крупне и ситне пернате дивљачи - навести најзначајније представнике: велики тетријеб, тетријеб ружевац, кока љештарка, фазан, пољска јаребица, препелица, соколовке, јастребови, еја, орлови, бјелоглави суп, грлица, голубови, шумске сове, гавран, врапчарке.. - навести области и подручја која највише одговарају одређеној врсти за нормалан живот и опстанак - навести штете које наноси у шуми и на пољопривредним имањима - објаснити мјере заштите од причињавања штета - објаснити начин лова - истаћи значај пернате дивљачи у биолошком смислу
3. Болести дивљачи	<ul style="list-style-type: none"> - дефинише значај познавања болести код дивљачи - познаје узроке оболијевања дивљачи - дефинише настанак заразних болести - наброји заразне болести код длакаве дивљачи - наброји заразне болести код пернате 	<ul style="list-style-type: none"> - разликује болесну од здраве дивљачи визуелно и на основу трагова и изгледа дивљачи - разликује и познаје преноснике заразних болести - познаје мјере спречавања преношења заразних болести - предузима мјере предострожности и мјере 	<p>превазилажења неспоразума у комуникацији,</p> <ul style="list-style-type: none"> - испољи позитиван однос према значају спровођења прописа и стандарда у области ловства, - показује презентацијске вјештине, - испољава способност самосталног рјешавања проблема и самосталност у раду, - одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођава се промјенама у раду и изражава спремност за тимски рад, - испољи позитиван однос према професионално – етичким нормама и врједностима. - отворен је за комуникацију о послу, - комуницира на старном језику - разматра заштиту људи и животне средине у скалду са хигијенским, техничким, противпожарним и другим заштитним мјерама 	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објаснити узроке настанка заразних инфективних болести код длакаве дивљачи (псеудотуберкулоза, заразни побачај, спирохетоза, стафилококоза, туларемија, токсоплазмозу) - посебно објаснити узроке настанка заразних болести код папкара, јер се исте или сличне

	<div> <div>дивљачи</div> <div> <ul style="list-style-type: none"> - познаје мјере предострожности и мјере за сузбијање појаве заразних болести - дефинише настанак паразитских болести - наброји паразитске болести - разликује и познаје мјере за сузбијање појаве паразитских болести - познаје узроке тровања дивљачи </div> </div>	<div> <div>за сузбијање појаве заразних болести</div> <div> <ul style="list-style-type: none"> - спроводи мјере за сузбијање паразитских болести - обезбјеђује доставу угинуле лешине у ветеринарску установу - елиминише невакцинисане псе луталице - обавезно вакцинише своје псе - препознаје када је дошло до пренамножења штетних врста дивљачи </div> </div>		<div> <div>појављују и код домаћих животиња (црни пришт, пастерелоза, слинавка и шап, свињска куга, салмонелоза, тракавичавост)</div> <div> <ul style="list-style-type: none"> - објаснити болести пернате дивљачи (куга, колера, салмонелоза, туберкулоза - дефинисати заразне болести код зечева (метиљавост, плућна црвљивост, крпељивост, тракавичавост, кокцидиоза, шуга, зечја куга) - нарочито објаснити настанак, начин преношења и мјере за сузбијање трихинелозе - указати на значај ветеринарског прегледа mesa прије конзумације </div> </div>
<div> <div>4. Основе ихтиологије</div> </div>	<div> <div>познаје анатомску и физиолошку грађу риба</div> <div> <ul style="list-style-type: none"> - дефинише екологију риба - дефинише вријеме и мјесто мријешћења - разликује вјештачки узгој рибе од природног - познаје систематску подјелу риба - наброји најважније врсте наших слатководних риба </div> </div>	<div> <div>разликује слатководне од морских врста риба</div> <div> <ul style="list-style-type: none"> - чува и штити риболовна подручја - спречава загађивање потока и ријека - разавија риболовни туризам - утврди и обиљежи зоне забарне риболова - чисти и одржава мале водотоке - уноси млађ у ријеке и потоке, тамо гдје за то постоје услови </div> </div>	<div> <div>предузима мјере заштите водотока</div> <div> <ul style="list-style-type: none"> - ради самостално и у тиму - преузима одговорност за свој рад - показује еколошку свијест и склоност ка природи а посебно водама - показује извјесну дозу одговорности за природне ресурсе - има способност комуникације о послу и комуницира на страном језику - показује осјећај уредности и тачности </div> </div>	<div> <div>Наставник ће:</div> <div> <ul style="list-style-type: none"> - објаснити значај очувања вода чистим, на првом мјесту због рибљег фонда - образложити економски значај организовања спортског риболова на ријекама и језерима - набројати најважније врсте риба које живе у нашим ријекама и језерима (младица, поточна пастрмка, липљен, штука, смуђ, сом, мрена) - образложити разлике у квалитету mesa рибе узгојене у рибњацима у односу на природно одгојену рибу </div> </div>
Интеграција				

- Практична настава
- Заштита биљака
- Дендрологија са фитоценологијом

Извори

- Уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске
- Друга стручна и теоријска литература
- Листови ловачких организација и друштав
- Сlike, проспекти и фотографије
- Сајмоли лова и риболова
- Рзличите видео презентације и туторијали са интернета

Оцјењивање

Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.

Струка (назив):	ШУМАРСТВО И ОБРАДА ДРВЕТА			
Занимање (назив):	Шумар			
Предмет (назив):	ЛОВСТВО			
Опис (предмета):	Стручно – теоријски предмет			
Модул (наслов):	ЛОВ И ЛОВИШТЕ			
Датум:	2021. година	Шифра:	Редни број:	02
Сврха				
Модул је развијен са циљем стицања знања о организацији, руковођењу и уређењу ловишта, мјерама узгоја дивљачи, као и знања потребног за коришћење и употребу ловачке оружја, опреме и прибора, познавање раса ловачких паса.				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Познавање градива из предмета:				
<ul style="list-style-type: none"> - Биологија - Практична настава - Заштита биљака - Дендрологија са фитоценологијом 				
Циљеви				
Овај модул има циљеве да:				
<ul style="list-style-type: none"> - ученици стекну основна знања о оснивању и организацији ловишта - оспособи ученике за послове везане за производњу и гајење дивљачи - ученици знају спроводити мјере уређења ловишта - усвоје знање из области примјене ловачког оружја и опреме - стекну знање о начину лова длакаве и пернате дивљачи - ученици стекну знање о ловачким псима и њиховом коришћењу у лову - јача свијест о потреби заштите природе и човјекове околине и одговоран однос према раду - заштите и узгајају дивљач, рационално лове и афирмишу друштвену, спортску и привредну дјелатност и економску корист од лова 				
Теме				

1. **Лов и ловиште**
2. **Уређење ловишта**
3. **Производња и гајење дивљачи**
4. **Ловачка опрема и прибор**
5. **Начини лова**
6. **Ловачки пси**

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1. Лов и ловиште	<ul style="list-style-type: none">- познаје закон о ловству и ловачки кодекс- познаје и тумачи ловнопривредну основу- утврђује бројно стање дивљачи у ловишту- дефинише опште и посебне циљеве ловишта- познаје елементе годишњег плана ловишта- самостално попуњава разне обрасце потребне за инвентурисање ловишта	<ul style="list-style-type: none">- тумачи позитивне законске прописе из области ловства- остварује административну сарадњу са другим ловачким друштвима- врши бонитирање ловишта- прати промјене катастра ловишта- врши пребројавање дивљачи	<ul style="list-style-type: none">- показује еколошку свијест и склоност ка природи,- савјесно, одговорно, уредно и правовремено обавља задатке,- има позитиван однос према значају очувања и заштите животне средине,- показује одговорност и вјештину у раду,- испољи љубазност, комуникативност, ненаметљивост и флексибилност у односу према сарадницима,- користи стручну терминологију,- развија способност организовања и сарадње у групи,- показује иницијативу и предузимљивост,- разматра заштиту здравља људи и животне средине,	Наставник ће: <ul style="list-style-type: none">- прочитати закон о ловству и кодекс понашања ловаца- навести потребне карактеристике подручја за формирање ловишта различитих врста дивљачи- објаснити ловнопривредну основу и планове газдовања ловиштем- објаснити различите методе бројања дивљачи- објасни начин избора, величину и облик огледних површина за бројање дивљачи
2. Уређење ловишта	<ul style="list-style-type: none">- познаје активности које се предузимају приликом уређења ловишта- познаје улогу осматрачница и чека- зна разлоге	<ul style="list-style-type: none">- хијерархијски комуницира у оквиру пословног субјекта задуженог за формирање ловишта- учествује у проналажења мјеста за постављање		Наставник ће: <ul style="list-style-type: none">- упознати ученике са организационим дијеловима ловишта, те прописима који регулишу неопходне садржаје које треба да има свако ловиште.

	<p>постављања солила и хранилишта за дивљач</p> <ul style="list-style-type: none"> - познаје објекте за складиштење хране - познаје карактеристике хранилишта посебно за крупну посебно за ситну дивљач - дефинише значај подизања појилишта и каљужишта - познаје врсте штета и врсте дивљачи које их причињавају - познаје мјере заштите од штета - препозна значај смјештајних објеката 	<p>чека и осматрачница</p> <ul style="list-style-type: none"> - проналази повољна мјеста за постављање хранилишта и солила - бира адекватно позиционирано мјесто за подизање објеката за смјештај хране - по потреби самосатлно прави појилишта - спречава појаву штета од дивљачи на пољопривредним културама и шумским засадима - бира локацију за изградњу смјештајних објеката (ловачке колибе и ловачке куће) 	<ul style="list-style-type: none"> - развија способност за уредност, поступност и тачност, - има одговорност за природне ресурсе, - одабере начин певазилажења неспоразума у комуникацији, - испољи позитиван однос према значају спровођења прописа и стандарда у области ловства, - посједује презентацијске вјештине, - посједује способност самосталног рјешавања проблема и самосталност у раду, - одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођава се промјенама у раду и изражава спремност за тимски рад, - испољи позитиван однос према професионално – етичким нормама и врједностима. - отворен је за комуникацију о послу, - комуницира на страном језику - разматра заштиту људи и животне средине у скалду са хигијенским, техничким, 	<p>уколико жели да се региструје као такво</p> <ul style="list-style-type: none"> - предочити значај подизања хранилишта, солила и других објеката у ловишту неопходних за постојање ловишта - на адекватан начин приказати ученицима изглед ловно техничких објеката (слике, скице, интернет туторијали) - објаснити начине заштите од штета које причињава дивљач - навести директне мјере заштите од дивљачи (звучне, свјетлосне, штитници за терминалне избојке, електрична ограда, механичка заштитна средства) - навести индиректне мјере заштите (побољшање квалитета животног простора)
<p>3. Производња и гајење дивљачи</p>	<ul style="list-style-type: none"> - познаје природне услове за узгој дивљачи - познаје врсту хране неопходну за узгој дивљачи - познаје основне начине гајења дивљачи - познаје додатне мјере (мир у ловишту, значај воде и присуство ремиза) 	<ul style="list-style-type: none"> - правилним одабиром биљних врста побољшава природне услове за узгој дивљачи - прехрани и прихрани дивљач - подиже ремизе одговарајућих биљних врста сходно гајеној дивљачи - благовремено попуњава хранилишта одговарајућом храном - благовремено износи со на солила - контролише снабдијевање појилишта 	<ul style="list-style-type: none"> - прилагођава се промјенама у раду и изражава спремност за тимски рад, - испољи позитиван однос према професионално – етичким нормама и врједностима. - отворен је за комуникацију о послу, - комуницира на страном језику - разматра заштиту људи и животне средине у скалду са хигијенским, техничким, 	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - истаћи специфичност гајења дивљачи у односу на друге сродне гране у којим асе врши узгој животиња - образложити предности и мане вјештачког узгоја дивљачи у односу на природни начин - објаснити поступак и начин убацивања вјештачки гајене дивљачи у ловиште - организовати посјету ловачком друштву које у свом саставу има гатер

		водом	противпожарним и другим заштитним мјерама - предузима мјере заштите водотока - ради самостално и у тиму - прихвата одговорност за свој рад - показује еколошку свијест и склоност ка природи а посебно водама - посједује извјесну дозу одговорности за природне ресурсе - има способност комуникације о послу и комуницира на страном језику одаје осјећај уредности и тачности	
4. Ловачка опрема и прибор	- познаје ловачку опрему и прибор који се користи у лову - разликује врсте ловачког оружја и муниције - дефинише дијелове и механизме ловачке пушке - познаје дијелове и механизме ловачког карабина - рукује ловачким оружјем - чисти и одржава ловачко оружје - стекне основно знање	- користи адекватну опрему у различитим ситуацијама (љето, зима, киша, снијег) - разликује пушке сачмарице од куглара и малокалибарских пушака - вјешто склапа и расклапа ловачко оружје са циљем чишћења и одржавања у исправном стању - упражњава одговарајућу врсту муниције за ловачке пушке и врсту дивљачи - санира повријеђеног и благовремено пребаци до	- познавање прописа који регулишу начин коришћења и употребе ватреног оружја - одговорно и свјесно користи ловачко оружје - познаје могуће нежељене последице неправилне употребе ловачког оружја - примјењује и користи уређаје за комуникацију - комуницира са сарадницима у групи - укаже прву помоћ унесрећеном на лицу мјеста	Наставник ће: - упознати ученике са врстама ловачких пушака, дијеловима и механизмима - са правилним начином руковања и ношења ловачког оружја - објаснити главне дијелове и механизме, односно њихове функције - демонстрирати начин упуцавања ловачког карабина - објаснити употребу оптичких справа у лову

	из прве помоћи	најближе здравствене установе - учествује на стрелачким такмичењима		
5. Начини лова	<ul style="list-style-type: none"> - разликује начине лова - учествује у формирању, саставу и устројству ловачке групе - дефинише начине лова различитих врста дивљачи (чекањем, шуљањем, погоном, вабљењем, са псима) - познаје хватање живе дивљачи 	<ul style="list-style-type: none"> - дефинише значај познавања начина лова - препозна значај организовања ловних група - користи различите начине лова дивљачи (срнћу, дивље свиње, лисицу, пернату дивљач, лови чекањем, - дефинише како се лове зечеви, фазани, јаребице - разликује лов лисице, вукова и дивље свиње од лова срнеће дивљачи - познаје начине вабљења за лов срндаћа и лисице - има способност да организује хватање зеца, срне, фазана.. 	<ul style="list-style-type: none"> - показује еколошку свијест и склоност природи - испољава позитиван однос према значају очувања и заштити животне средине - изражена спремност за тимски рад - бира начине превазилажења неспоразума у комуникацији - испољава љубазност, комуникативност и ненаметљивост - посједује одређене моторичке способности 	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објаснити лов на срнећу дивљач чекањем на тлу, на високој чеки и вабљењем - објаснити лов зечева пригоном-хајком, кружним ловом и са псима - истаћи значај ловника и помоћника за успјешно спровођење мјера сигурности у лову и успјешан лов - објасни разлоге хватања живе дивљачи - објснити гдје и како се хватају живи зечеви - објасни како се хвата срнећа дивљач и дивокоза - објасни начин хватања фазана
6. Ловачки пси	<ul style="list-style-type: none"> - наброји најпознатије расе ловачких паса - познаје карактеристике и ловне особине гонича - дефинише карактеристике и ловне особине брак јазавичара - уочава карактеристике и ловне особине јамара - истиче 	<ul style="list-style-type: none"> - изврши правилан избор расе ловачког пса за лов одређене врсте дивљачи - препозна разне врсте болести од којих оболијевају ловачки пси - врши обуку и рад са псима - даје потребне лијекове псима 	<ul style="list-style-type: none"> - разматра заштиту здравља људи и животиња у складу са хигијенским техничким и другим заштитним мјерама - развија свијест о значају заштите животне средине - показује добру моторичку координацију, има добар слух и вид - развија способности правилног расуђивања и 	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објаснити значај коришћења ловачких паса за успјешан лов - објаснити ловне особине паса који се најчешће користе у нашим подручјима: барак, југословенски тробојни гонич, посавски гонич, јазавичар, њемачки краткодлаки птичар и др. - организовати посјету ловачком друштву и уз помоћ искусног ловца приказати различите врсте

	карактеристике и ловне особине цуњаваца - детерминише карактеристике и ловне особине крвосљедника - познаје карактеристике и ловне особине птичара		логичког закључивања	паса
Интеграција				
<ul style="list-style-type: none"> - Практична настава - Заштита биљака - Дендрологија са фитоценологијом 				
Извори				
<ul style="list-style-type: none"> - Уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске - Друга стручна и теоријска литература - Листови ловачких организација и друштава - Слике, проспекти и фотографије - Сајмови лова и риболова - Рзличите видео презентације и туторијали са интернета 				
Оцјењивање				
<p>Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.</p>				